

SSSR a druhá světová válka

Příčiny porážky 1941

Příčiny porážky 1941

Několik interpretací a) tradiční sovětské - opakuje i mnoho západních historiků a b) moderní revizionistické

a) Tradiční sovětské

1. **Nenadállost a věrolomnost německého vpádu podpořená Stalinovou nedůvěrou zprávám Richarda Sorgeho.**
2. **Vojenská nepřipravenost SSSR.**
  - 2a. Početní převaha útočníka.
  - 2b Nízká kvalita sovětské výzbroje.
  - 2c Čistky důstojnického sboru.

b) Moderní ruské revizionistické

1. **SSSR se připravoval na první úder a byl Německem předstižen na vrcholu strategického rozvinování. (Suprun alias Viktor Suvorov)**
2. **Sovětská armáda se rozpadla kvůli zhroucení morálky v létě 1941 (Mark Solonin)**

Strategické rozvinování SSSR k prvnímu úderu I.

Velké debaty, zda se SSSR připravoval na první úder proti Německu v roce 1941.

Mnoho prominentních západních historiků je proti tezi, připouštějí maximálně rok 1942.

Argumentace sovětskou pacifistickou politikou 30. let 20. století.

Dle mého soudu nejlepší vysvětlení sovětského pacifismu ve 30. letech a současné militarizace země, která nemá v dějinách obdoby podávají sami sovětští komunisté.

„Idea odzbrojení byla odedávna jednou z nejoblíbenějších forem diplomatického maskování pravých motivů a plánů všech vlád.... Každý návrh na omezení zbrojení mohl určitě počítat s velikou popularitou a podporou veřejného mínění. Navrhovatel podobného opatření však musel počítat s tím, že jeho záměry budou prokouknuty partnery v diplomatické hře.“ (Potěmkin V. P.: Dějiny diplomacie, svazek III, Praha 1949, s. 511)

Co bylo pravým zájmem SSSR je dodnes nejisté a dokud Sověti nezpřístupní archivy, je nutné veškeré interpretace sovětské zahraniční politiky brát s rezervou. **Připravoval Stalin útok na Německo v létě roku 1941?**

Pro tuto tezi svědčí několik jevů.

1. Strategické rozvinutí sovětských sil na jaře a létě 1941 doprovázené tajnou mobilizací.
2. Stalinův projev z 5.5. 1941 před veliteli, kdy hovoří o nutnosti být připraven na útočnou válku. Nicméně válka dle jeho měla vypuknout až v roce 1942. (maskirovka?)
3. Existence „Žukovova plánu“.

Viktor Suvorov - Ledoborec

Všechno bylo jinak (v originále rusky *Ледокол*, tedy *Ledoborec*), německy 1989, rusky 1992

Viktor Suvorov (*Виктор Суворов*, vlastním jménem *Vladimír Bogdanovič Režun* (*Владимир Богданович Резун*, ročník 1947)
V roce 1974 absolvoval Vojenskou diplomatickou akademii, čtyři roky působil jako kapitán GRU ve Vídni.

Zde přeběhl v roce 1978 k Angličanům a byl přijat do britské zpravodajské služby MI6.

*„Suvorov vstupuje do sporu s každou knihou, s každým článkem a filmem, s každou direktivou NATO, s každým návrhem britské vlády, s každým úředníkem Pentagonu, s každým komunistou i s každým antikomunistou, s každým neokonzervativním intelektuálem, s každou sovětskou písní, poemou, románem, s každíčkou melodií, jež byly vyslechnuty, napsány, vyzpívány, vydány či intepretovány v průběhu posledních padesáti let. Již jen z tohoto důvodu je možno pokládat **Všechno bylo jinak** za nejoriginálnější dílo celých moderních dějin.“* Times, 5. května 1990

Kritika na západě a východě. Z mírně rozdílných pozic.

Gabriel Gorodetsky, David Glantz, Makhmut Gareev

Podpora: Joachim Hoffmann, Boris Sokolov a Mark Solonin

Následující výklad dle Suvorova!

Kdo a proč začal druhou světovou válku?

„Západ s jeho imperialistickými lidojedy se proměnil v ohnisko tmářství a otroctví. Náš úkol spočívá v tom, abychom toto ohnisko k radosti a potěše pracujících všech zemí světa jednou provždy zničili.“ J. Stalin, 1918 (s. 10)

SSSR podporoval tajné vyzbrojování Německa ve 20. a 30. letech proto, aby bylo dost silné a mohlo rozpoutat novou válku v Evropě.

Adolf Hitler, aniž sám cokoli tušil, připravoval půdu pro nástup světového komunismu.

Tyto snahy byly završeny paktem Molotov – Ribbentrop. Tímto paktem totiž Stalin otevřel Hitlerovi pole působnosti v Evropě a v podstatě tak zvedl stavidla druhé světové války.

Marxisté milují válku - Marx a Engels předpovídali světovou válku a dlouhé mezinárodní konflikty „trvajících 15, 20 či 50 let“. Podobná perspektiva je nikterak nelekala. Autoři Komunistického manifestu nikterak nevyzývali proletariát, aby válce zabránil. Naopak, pro Marxe a Engelse byla budoucí světová válka žádoucí.

Lenin - je třeba se napřed zmocnit alespoň jedné země, aby jí pak bylo možno využít jako základny pro přípravu nové světové války a pro vyvolávání revolucí v jiných zemích.

Deklarace o vytvoření SSSR nebyla ničím jiným než otevřeným a přímým vyhlášením války celému ostatnímu světu – cíl Světová sovětská socialistická republika – SSSR.

Proč Stalin rozdělil Polsko?

22. června 1941 přepadlo Německo nečekaně a věrolomně Sovětský svaz – **nemožné v roce 1939 – bariéra neutrálních států!**

Před 1939 nemělo Německo společnou hranici se Sovětským svazem, a proto by na něj také nemohlo zaútočit, tím méně pak nečekaně.

Komunističtí historikové

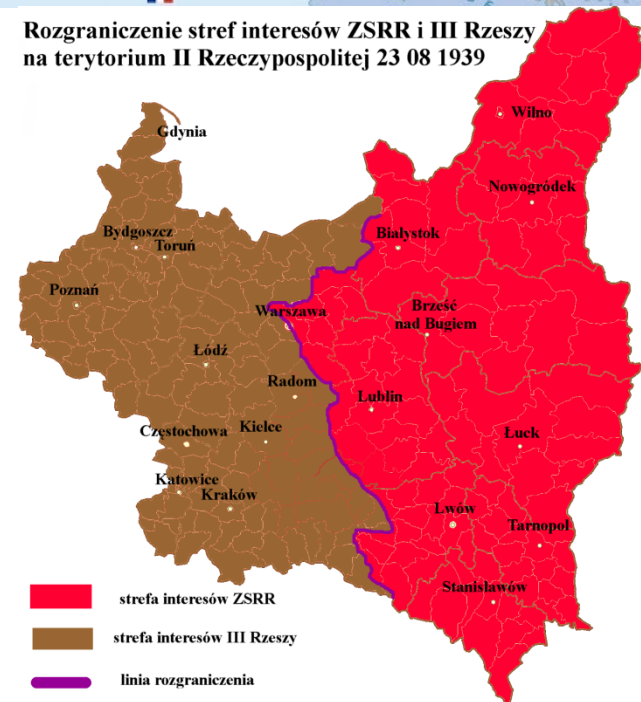
1. Rozdělení Polska - hranice na západ, SSSR upevnil svou bezpečnost. Vysvětlení nanejvýš podivné! Sovětské hranice se skutečně posunuly o 200 – 300 kilometrů na západ, **Německo se však současně přiblížilo o 300 – 400 kilometrů na východ.**
2. Oddálit počátek sovětsko-německé války. **Jak??**
3. Francie a Velká Británie s námi nechtěly uzavřít smlouvu, a proto... **Nebetyčný nesmysl!** Proč by měly Francie a Velká Británie bránit Sovětský svaz, jestliže **Sovětský svaz prohlásil veřejně za svůj cíl svržení demokratických režimů**, včetně francouzského a britského?

Stalin potřeboval společnou hranici z téhož důvodu jako Hitler – aby mohl zasadit překvapující první úder.

Hitler se k němu rozhodl v prosinci 1940, Stalin dříve.

Rozgraniczenie stref interesów ZSRR i III Rzeszy na terytorium II Rzeczypospolitej 23 08 1939

- strefa interesów ZSRR
- strefa interesów III Rzeszy
- linia rozgraniczenia

Důsledky paktu Molotov - Ribbentrop

1. 9. 1939 - Hitler zahájil válku proti Polsku, Stalin však prohlásil, že jeho vojska nejsou připravena.

2. 9. 1939 – Velká Británie a Francie vyhláší válku Německu – vypuká evropská válka – Hitler ji nečekal, v roce 1939 nechtěl a nebyl na ni připraven!

17. 9. 1939 – válku proti Polsku zahajuje i SSSR, s ním ale Západ neválčí.

Důsledek – Německo se kvůli Polsku dostalo do války, kterou tehdy nechtělo, neočekávalo a nebylo na ni připraveno. Chystal se Stalin dodržovat pakt?

Slovo má sám Stalin: „*Otázku boje... je třeba chápat nikoli z hlediska spravedlnosti, ale z hlediska potřeb politického okamžiku, z hlediska politických potřeb strany v tom kterém okamžiku.*” (Projev na zasedání výkonného výboru Kominterny, 22. ledna 1926)

„*Válka může obrátit vzhůru nohama všechno a jakékoli dohody.*” (J. Stalin, Pravda, 15. září 1927)

Strana, na jejíchž sjezdech Stalin vystupoval, dokonale chápala své vůdce, a proto jim poskytovala adekvátní pravomoci: „*Sjezd zvláště zdůrazňuje, že ústřední výbor má plnou moc v kterémkoli okamžiku zrušit veškeré svazky a mírové smlouvy s imperialistickými a buržoazními státy a stejně tak jim vyhlásit válku.*” (Rezoluce XVII. sjezdu VKS/b/, 1927)

Původně Stalin přepokládal zahájení války v roce 1942.

Rychlý pád Francie a Hitlerovo odmítnutí invaze ve Velké Británii (o tom se sovětská vojenská rozvědka dověděla již na konci roku 1940) – změna situace. „**Osvobození Evropy**” tak bylo přesunuto z léta 1942 na léto roku 1941.

Nový rok 1941 byl v SSSR proto vítán heslem „*Zvýšíme počet republik v rámci SSSR!*”

Kdy SSSR vstoupil do druhé světové války?

Oficiální sovětská interpretace - 22. června 1941. **Co Polsko 1939 a Finsko 1939-1940? Anexe baltské států 1940? Vojenský nátlak na Rumunsko kvůli Besarábii – 1940.**

O tomto dni byla vymyšlena celá řada legend. Propagandisté například tvrdili: *„Žili jsme v míru a pokoji a byli jsme věrolomně přepadeni...“*

Všichni evropští sousedé SSSR stali obětí sovětské agrese a **SSSR se zmocnil území s více než 23 000 000 obyvatel. Není to na neutrální a „neválčící“ stát příliš mnoho?** Akce Rudé armády v „předválečném období“ jsou označovány oficiálně termínem „upevňování bezpečnosti západních hranic“.

Analogický postup Německa na Západě.

22. červen 1941 je jednoduše dnem zahájení útoku ozbrojených sil jednoho státu proti ozbrojeným silám jiného státu v již probíhající válce, jíž se oba státy již dlouho účastní.

Suvorov - SSSR vstoupil do druhé světové války 23. 8. 1939 – podpisem paktu Molotov Ribbentrop – cíl: válka v Evropě, která připraví půdu pro sovětskou invazi.

Dobová Stalinská intepretace dění:

„a) Nebylo to Německo, které přepadlo Francii a Anglii, ale naopak, Francie a Anglie zaútočily na Německo a převzaly tak odpovědnost za nynější válku. b) Po zahájení vojenských operací se Německo obrátilo na Francii a Anglii s mírovými návrhy a Sovětský svaz tyto mírové iniciativy Německa otevřeně podpořil, neboť se domníval a domnívá, že urychlené ukončení války by zásadním způsobem ulehčilo situaci států a národů. c) Vládnoucí kruhy Anglie a Francie neomaleně odmítly jak mírové iniciativy Německa, tak i pokusy Sovětského svazu dosáhnout urychleného ukončení války. Taková jsou tedy fakta.“ Pravda, dne 30. listopadu 1939

Vojenské přípravy SSSR: zabezpečovací pásmo

Země, která se chystá k obraně, rozmístí svou armádu nikoli u samé hranice, ale v hloubce území. V takovém případě nemůže totiž nepřítel jediným nenadálým úderem rozdrtit hlavní síly obránce.

Zabezpečovací pásmo je svérázným štítem, který obránce hodlá použít proti agresorovi.

Obránce vytváří v pohraničních okresech již předem **zabezpečovací pásmo**, tedy takové pásmo v krajině, jež je plné pastí, zábran, překážek, zátarasů a minových polí – **učebnicová ukázka je postup SSSR v kurském oblouku roku 1943!**

V souladu s literou paktu Molotov – Ribbentrop získal SSSR nová území o šířce 200 –300 kilometrů. Dříve vytvořené zabezpečovací pásmo se tak výrazně prohloubilo.

Nově získaná území byla pro zřízení podobného pásma přímo předurčena – byly tu lesy, pahorky, bažiny, hluboké řeky s bahnitými břehy, na západní Ukrajině bylo možno nalézt dokonce rychlé horské řeky sevřené strmými svahy. „*Krajina byla pro obranu a výstavbu zátarasů více než vhodná,*” konstatuje maršál SSSR A. I. Jeremenko. (Na počátku války, s. 71.)

Mezi nově vybudované komunikační linie patřily trasy Proskurov – Ternopol – Lvov, Lvov – Javorov – státní hranice, Lvov – Přemysl, Timkoviči – Baranoviči a Bělověža – Orančica, komunikace Orša – Lepel, Lvov – Přemysl, Bílá Cerkev – Kazatin, Minsk – Brestlitevsk.

Sovětské velení nepovažovalo pohraniční pásmo za potenciální bojiště, ale za týlovou zónu.

Rudá armáda však budovala železnice i silnice vedoucí z východu na západ, **což je logické pouze v případě, že chystáte ofenzivu**, kdy je třeba rychle přemísťovat zálohy z vlastního vnitrozemí až na samou hranici a poté zásobovat vojska, která překročí hranice.

Vojenské přípravy SSSR: výsadkové sbory

Výsadková vojska jsou předurčena k ofenzivě. To je axióma, jež není třeba dokazovat. Na agresivní války se připravoval:

1. **Hitler** - 1936 vytvořil výsadková vojska. Počet parašutistů v těchto druzích vojsk představoval na počátku druhé světové války **4 000 mužů**.
2. **Stalin** - ten vytvořil výsadková vojska **již v roce 1930**. K počátku druhé světové války měl **Sovětský svaz 1 milión výsadkářů**.

Sovětský svaz byl také první zemí světa, v níž byla zřízena letecká výsadková vojska.

Suvorov (s. 123): „*parašutistická psychóza v Sovětském svazu propukla ve stejném čase jako strašlivý hladomor. Zatímco po celé zemi pláčí děti s bříškami nafouklými hlady, soudruh Stalin prodává obilí do zahraničí, aby mohl nakoupit obrovské kombináty na výrobu hedvábí a továrny na výrobu padáků, aby mohl pokrýt celou zemi sítí letišť a leteckých klubů, aby v každém parku se mohla k bezoblačné obloze tyčit konstrukce seskokové věže, aby byly vyškoleny tisíce instruktorů, jež posléze vycvičili milion dobře živých parašutistů, a byla vyrobena veškerá potřebná výzbroj, výstroj a padáky.* „

1935 na kyjevských manévrech byl v průběhu operace z letounů na padácích shozen výsadek o síle 1 200 mužů, následovaný okamžitě přistávacím výsadkem o síle 2 500 mužů s těžkou výzbrojí, včetně dělostřelectva, obrněných transportérů a tanků.

1936 byl v Bělorusku při nácviu stejné ofenzivní operace z letadel shozen výsadek o síle 1 800 mužů, za ním následoval přistávací výsadek o síle 5 700 mužů s těžkými zbraněmi.

1936 byla v rámci nácviu ofenzivních operací Moskevského vojenského okruhu shozena na padácích z letounů kompletně celá 84. motostřelecká divize.

12. června 1941 byla vytvořena **Správa vzdušných výsadkových sil** a zahájeno rozvíjení výsadkových sborů.

Vojenské přípravy SSSR: rumunská ropa I.

Jak Hitler, tak i Stalin dokonale chápali význam rčení „ropa je krví války“.

Generálplukovník A. Jodl podává svědectví o tom, že ve sporu s Guderianem Hitler prohlásil: *„Hodláte útočit bez ropy? Dobrá, uvidíme, co z toho vzejde!“*

Stalin se otázkami budoucí druhé světové války začal důkladně zabývat již v roce 1927. Za ústřední otázku strategie pokládal Stalin problém ropy - prohlášení ze 3. prosince 1927: *„Bez ropy se válčit nedá. Ten, kdo má výhodu v ropě, má také šance na vítězství v budoucí válce.“*

V červnu (28.6. – 4.7. 1940), kdy německá armáda byla ve Francii, odtrhl SSSR bez jakýchkoli předběžných jednání s německými spojenci od Rumunska Besarábii a severní Bukovinu (cirka 51 000km/2) a do dunajské delty poslal říční bojové lodi.

Hrozbu pro nechráněné rumunské ropovody a ohrožoval tudíž celé Německo!!!

V červenci 1940 Hitler intenzivně konzultuje se svými generály a dospívá k truchlivému závěru, že bránit Rumunsko není nikterak snadné.

V červenci 1940 Hitler poprvé nahlas vyslovuje obavu, že Sovětský svaz může být velmi nebezpečný zvláště v situaci, kdy německá vojska odejdou z pevniny na Britské ostrovy a do Afriky.

Dne 12. listopadu 1940 poukazuje Hitler v besedě s Molotovem na nutnost ponechat v Rumunsku značné množství německých vojsk a zjevně tím naráží na vojenské ohrožení rumunské ropy ze strany Sovětského svazu.

To je také důvod, proč Hitler po Molotovově odjezdu vyhlašuje direktivu pro realizaci operace Barbarossa.

Vojenské přípravy SSSR: rumunská ropa II.

Ze Stalinova telegramu zasláného veliteli Jižního frontu armádnímu generálu I. V. Tuleněvovi dne 7. července 1941: **Besarábie musí být udržena za každou cenu, neboť „území Besarábie potřebujeme jako výchozí předmostí pro ofenzivu“.**

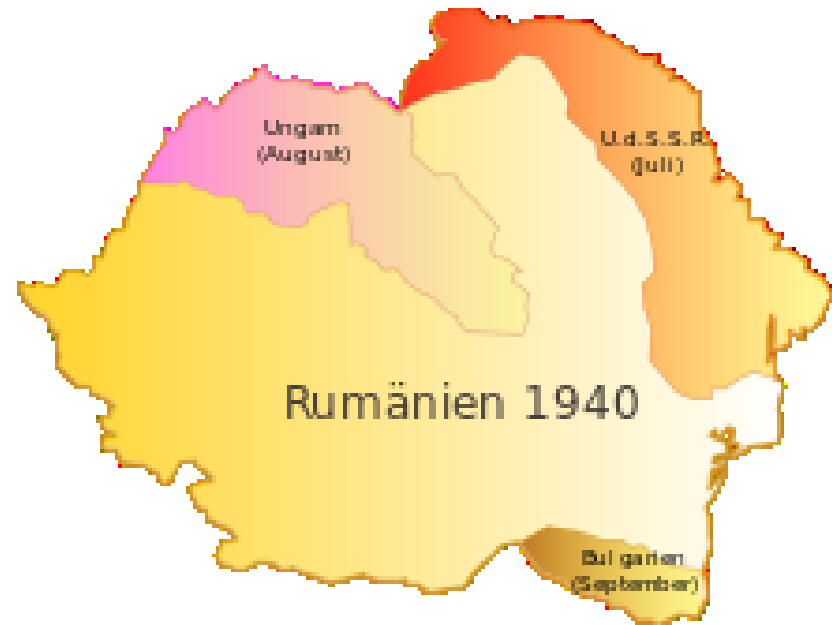
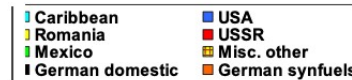
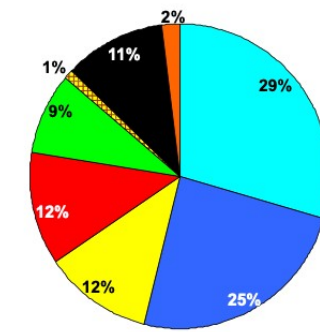
Ve Stalinově kariéře lze odhalit jen málo omylů - jedním z nemnohých, nesporně však **nejzávažnějším, je obsazení Besarábie v roce 1940.**

Měl ji buď obsadit a poté neprodleně pokračovat v pochodu na Ploješť i – což by znamenalo konec Německa, nebo počkat, až se Hitler vylodí v Británii, a teprve poté obsadit nejen Besarábii, ale celé Rumunsko, což by znamenalo definitivní konec „tisícileté říše“.

Stalin však učinil jediný krok směrem k ropě, zmocnil se nástupního prostoru pro budoucí ofenzivu, poté se však zastavil a vyčkával.

Tím však odhalil svůj zájem o ropu a Hitlera, který dosud válčil na západě, na severu i na jihu, aniž by věnoval sebemenší pozornost „neutrálnímu“ Stalinovi, pořádně vyděsil.

German fuel status –World War II

Vojenské přípravy SSSR: rozmístění sil

Složení Prvního strategického sledu - 16 armád, několik desítek sborů, celkem 170 divizí.

Nejmocnější z armád je rozmístěna na rumunské hranici. Z celkového počtu armád jsou dvě horské armády připraveny odříznout Rumunsko a její ropu od Německa. Z desítek sborů je pět vzdušných výsadkových, jeden námořní a několik sborů horských myslivců.

G. K. Žukov byl pověřen velením nejdůležitějšího a nejmohutnějšího ze všech vojenských okruhů – Kyjevského. Poté však vystoupil ještě výše – do funkce náčelníka generálního štábu.

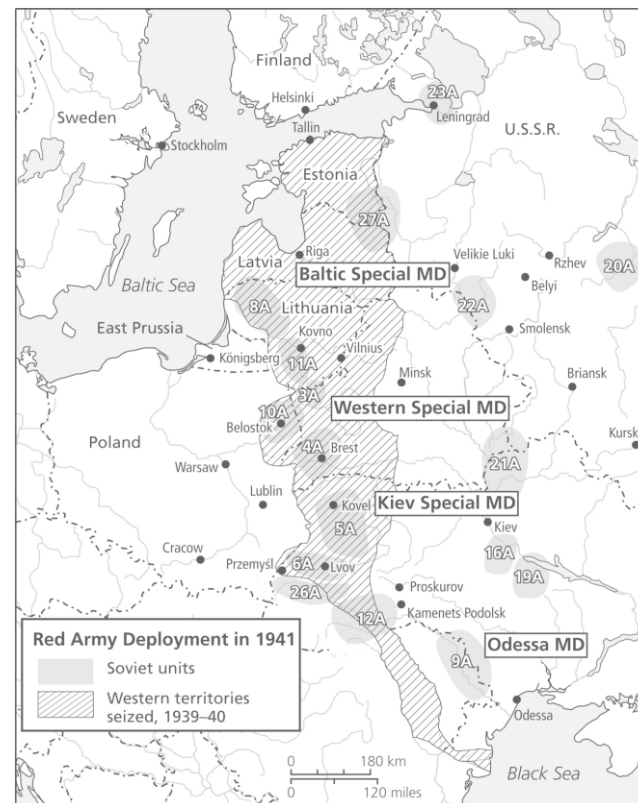
„Realizaci úkolů invazních armád je třeba pověřit celý První strategický sled.“ (VHC, 1963, č. 10, s. 31) - pro invazi bylo určeno všech 16 armád Prvního sledu, v jejichž stavu bylo 170 divizí.

Konečné rozhodnutí o vysunutí vojsk padlo 13. května 1941 a hned den poté, 14. května, bylo rozhodnuto o násilném vysídlení obyvatel západních příhraničních okresů.

Praktická realizace plánu byla zahájena přesně o měsíc později.

Dne 13. června bylo zahájeno vysunování jednotek k hranicím, o 24 hodin později pak vysídlování obyvatel pohraničního pásma. Vojska se dostala na hranici o několik dní později, když tam již žádní civilní obyvatelé nebyli.

Ve stínu sdělení TASSu ze 13. června 1941 (SSSR se nechystá na válku a dodrží závazky) se celý První strategický sled začal přesouvat k hranicím Německa a Rumunska.

Vojenské přípravy SSSR: válečné plány

„Jakmile maršál revoluce soudruh Stalin vydá rozkaz, stovky tisíc pilotů, navigátorů a parašutistů udeří na hlavy nepřítele veškerou silou svých zbraní, zbraní socialistické spravedlnosti. Sovětské letecké armády přinesou lidstvu štěstí!” Tato slova zněla v okamžiku, kdy se Rudá armáda již opírala do hranic Německa (Pravda, 18. srpna 1940).

Květen 1941 je měsíc, kdy heslo *„vždy připraven k nenadálým změnám”* znělo celou zemí jako poplašný zvon.

Zaburácelo i prvního májového dne z úvodníku Pravdy, ve stovkách hlasů komisařů, propagandistů a politických pracovníků, kteří objasňovali Stalinovo heslo masám. Zaznělo také v rozkaze lidového komisaře obrany č. 191,

Direktiva z 5. května 1941 - direktiva o blížící se válce, přesný termín začátku války je však stále ještě utajován.

Podle svědectví maršála SSSR K. K. Rokossovského (Soldatskij dolg, s.ll.) měl každý sovětský velitel ve svém sejfu *„zvláštní tajnou operativní obálku, neboli tzv. červenou obálku písmeno M”*. Rozpečetit červenou obálku bylo možné jen na rozkaz předsedy rady lidových komisařů (do 5.května 1941 Vjačeslav Molotov), nebo lidového komisaře obrany (maršál SSSR S. K. Timošenko).

Obálky tedy leží v sejfech velitelů, avšak ani 22. června nedal Stalin rozkaz k jejich rozpečetění.

„Samozřejmě, měli jsme podrobné plány a instrukce o tom, co máme podniknout v den „M”... Vše bylo rozepsáno na minuty a do nejmenších detailů. Tyto instrukce tu byly... Ani jediná se však netýkala situace, kdy nepřítel nečekanězaútočí.” (Generálmajor M. Grecov, VHČ, 1965, č. 9, s. 84.)

Stručně řečeno, plány války sovětské velitelé měli, plány války obranné však vůbec neexistovaly. První direktivy po 22.6.1941 nejsou obranné, nýbrž ofenzivní!

Vojenské přípravy SSSR: sdělení TASS z 13. června 1941

Dne 13. června 1941 sdělení TASS:

„Německo dodržuje podmínky sovětsko-německého paktu stejně důsledně jako Sovětský svaz,“ a že „tyto fámy (rozuměj fámy o chystaném napadení SSSR Německem, V.S.) jsou pouze neobratnou propagandou sil nepřátelských SSSR i Německu, jež jsou zainteresovány na dalším rozšiřování války...“ **Britský vyslanec v Moskvě pan Creepps, Londýn, anglický tisk.**

Dokumenty svědčící o tom, že současně se sdělením TASSu byl ve vojenských okruzích, například v Pobaltském zvláštním okruhu vydán vojskům rozkaz, jehož smysl i obsah byl zcela v rozporu se sdělením TASSu (Archiv MO SSSR, fond 344, svazek 2459, spis 11, list31).

V průběhu **března, dubna a května 1941** byl uskutečněn gigantický tajný přesun sovětských vojsk na západ a do této mamutí tajné operace byla začleněna celá železniční doprava – **2-3 mil vojáků.**

Sovětská armáda se vysunovala k sovětsko-německé a sovětsko-rumunské hranici.

12.-15. června 1941 byl západním vojenským okruhům vydán rozkaz: Všechny divize dislokované ve vnitrozemí přesunout blíže ke státním hranicím.” (A. Grylev, V. Chvostov – Kommunist, 1968, č. 12, s. 68.)

V Prvním strategickém sledu se nacházelo celkem 170 tankových, motorizovaných, jezdeckých a střeleckých divizí, z nichž 56 bylo dislokováno přímo u státních hranic.

Úplné soustředění sovětských vojsk na německé hranici se plánovalo na 10. července 1941 (Armádní generál S. P. Ivanov, Počáteční fáze války, s. 211.)

Sovětské divize, armády a sbory ničily dříve vybudovaná obranná zařízení. Dříve postavené drátěné zátarasy a položená minová pole se neobnovovala, nýbrž odstraňovala. Vojska se nesoustředila za vodními překážkami (což je vhodné pro obranu), ale před nimi (což je příhodné pro útok).

Vojenské přípravy SSSR: druhý strategický sled

Komunisté objasňují **vytvoření a přesun Druhého strategického sledu Rudé armády** do západních oblastí země tím, že prý Churchill varoval, Sorge varoval, ještě bůhví kdo varoval – prostě a jednoduše přesun Druhého strategického sledu byla Stalinova reakce na Hitlerův postup.

Stalin provádí nejmohutnější přesun vojsk v dějinách lidstva, aby odvrátil německou agresi, v jejíž možnost dle komunistický historiků nevěří – není to logická blbost?

Vytvoření vojsk ve vnitrozemských okruzích a jejich přesun do západních pohraničních okruhů je proces, který začal 19. srpna 1939. Na jeho počátku bylo rozhodnutí politbyra, proces se nikdy nepřerušil a postupně stále sílil.

3. červen 1941 – to je den, kdy se 77 sovětských divizí vnitrozemských okruhů vydalo „pod záminkou cvičných vojenských soustředění“ k západním hranicím.

Když Německo začalo preventivní válku, byl Druhý strategický sled (stejně jako První) využit za účelem obrany. **To ovšem vůbec neznamená, že se za tímto účelem vytvářel.**

Nejmohutnější armáda Prvního strategického sledu byla určena proti Rumunsku a nejmohutnější armáda Druhého strategického sledu, která následovala bezprostřední za ní, byla určena také proti Rumunsku. – ropná pole.

V každém velkolepém procesu existuje kritický moment, po němž události nabývají nezvratného charakteru. **Pro Sovětský svaz bylo tímto momentem datum 13. červen 1941.**

Po tomto dnu se válka pro Sovětský svaz stala naprosto nevyhnutelnou – a bylo to právě v létě 1941, bez ohledu na to, jak by se mohl zachovat Hitler.

Vojenské přípravy SSSR: situace květen-červen 1941

Sovětský svaz měl na západních hranicích pět vojenských okruhů, do nichž se tajně, ale intenzivně přesouvala vojska k hranicím **(Stalin nevěřil na německý útok, tak proč se přesouvala??)**

V květnu roku 1941 probíhala ve Středoasijském a Zakavkazském vojenském okruhu v protikladu k dementi TASSu z 9. května 1941 intenzivní příprava na „osvobození“ Íránu.

Na Dálném východě bylo stále ohnisko války, ozbrojené srážky tam nezdědky přerůstaly v konflikty, do nichž se na obou stranách zapojovaly stovky tanků a letadel. **Proto na Dálném východě nebyl vojenský okruh, ale front sestávající ze tří armád.**

Přesun sil na Západ začal v červnu 1941!

Termín „front“ v sovětské vojenské terminologii označuje především seskupení vojsk o počtu několika set tisíc až milionu a více vojáků. Front se skládá z velení a štábu, několika armád, leteckého svazku, sil protivzdušné obrany, zesílených útvarů a svazků a frontových týlů. Pouze v sestavě týlových útvarů a institucí bezprostředně podřízených velení každého frontu se podle předválečných údajů předpokládalo až 200 000 vojáků. **V době míru fronty neexistují.** Místo nich existují vojenské okruhy. Fronty se vytvářejí na počátku války. (Sovětská vojenská encyklopedie, díl 8, s. 332.)

Sovětský svaz v únoru 1941 rozvinul velitelská stanoviště frontů a fakticky vstoupil do války proti Německu, ačkoli ji zatím oficiálně nevyhlásil.

21. 6. 1941 politbyro ÚV VKS (b) usnesení o vytvoření frontových útvarů na základě západních pohraničních vojenských okruhů” (generálplukovník P. A. Žilin, člen korespondent Akademie věd SSSR. Velká vlastenecká válka/1 941-1945/, s. 64). **SSSR rozmisťoval velitelské, letiště, sklady, polní nemocnice v těsné blízkosti hranic – nesmysl pro obranu, výhodné pro útok!**

Vojenské přípravy SSSR: válečné plány

Strategická obrana byla vynuceným druhem bojových akcí a dříve se neplánovala,” tvrdí sovětské vojenské učebnice. (V. A. Anfilov, Nesmrtelné hrdinství, s. 517.)

Obranné akce Rudé armády v létě 1941 byly Improvizací.

Rudá armáda se před válkou na obranu nepřipravovala, vojenská cvičení zaměřená na obranu se neorganizovala.

V sovětských vojenských řádech není o obraně v strategickém měřítku ani slovo.

Již od prvních hodin německého vpádu se Rudá armáda pokoušela přejít do útoku.

Sovětské štáby tedy před válkou nerozpracovávaly obranné plány ani plány protiútoků. Co tedy dělaly?

Podle všech zdrojů velmi intenzivně pracovaly – 16-20 hodin denně. Na čem?

Na realizaci existující útočných plánů.

Sovětská armáda se je taky pokoušela v prvních dnech naplnit.

Operace Bouře z 6. července 1941

Od 22. 6. 1941 letectvo černomořské flotily provádělo aktivní bojové akce v zájmu dunajské vojenské flotily s cílem zabezpečit jí volnou cestu proti proudu řeky.

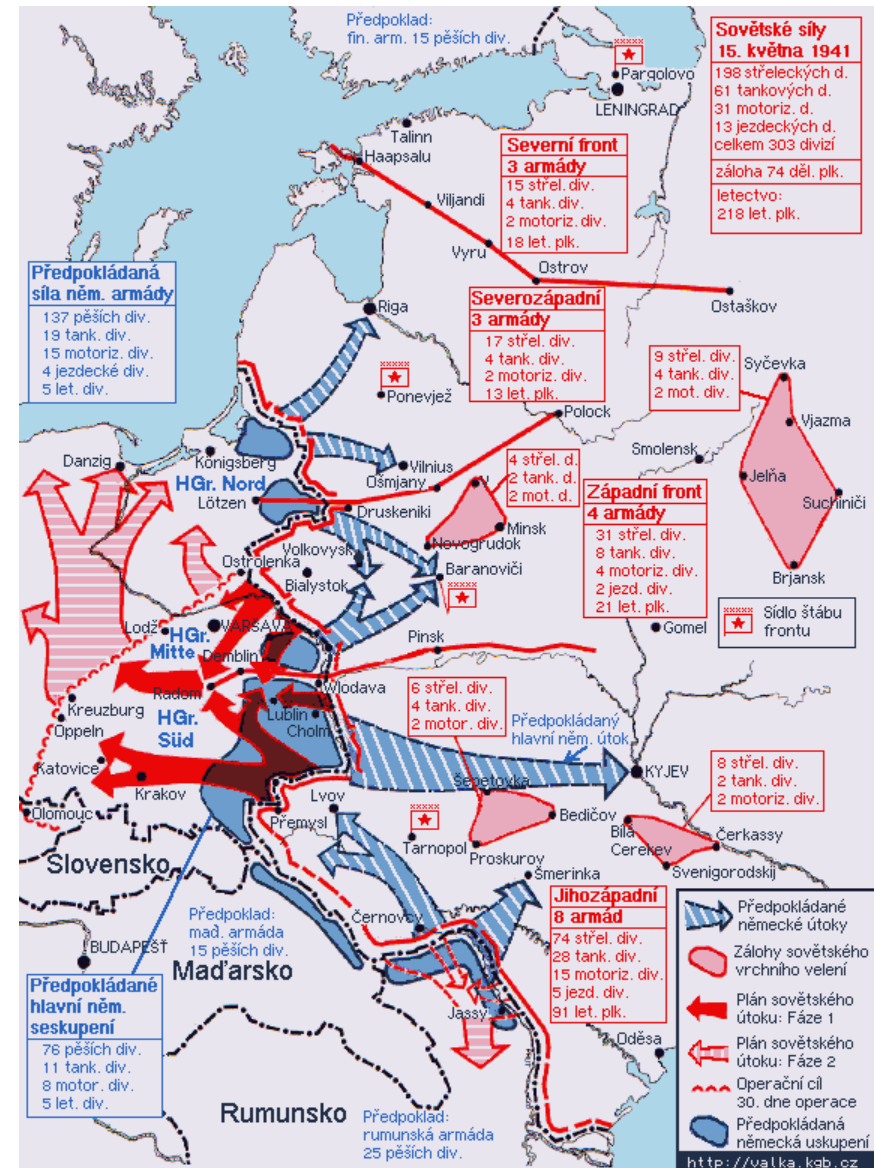
25.-26. 6. 1941 se bitevní lodě černomořské flotily zahájily intenzivní dělostřelecké ostřelování Constanty.

22. 6. 1941 posádka sovětské vojenské námořní základny Hanko, začala provádět intenzivní výsadkové operace a během několika dní obsadila 19 finských ostrovů.

25. června 1941, nehledě na obrovské ztráty sovětského letectva během prvních minut a hodin války, 487 letadel baltské a severní flotily neočekávaně zaútočilo na finská letiště – SSSR začal další válku s Finskem.

Viktor Suvorov - nemálo indicií pro to, že termín začátku sovětské operace Bouře byl 6. 7. 1941. (s. 365)

Jedna z verzí sovětského útoku, podle ÖMZ 1/1993)

Proč SSSR utrpěl v roce 1941 strategickou porážku?

Viktor Suvorov shrnutí:

1. **Sovětská armáda byla napadena v době nedokončení vlastního strategického rozvinování k útoku na Německo a jeho spojence.**
2. Byla koncentrována v útočné formaci s jádrem sil v Bialystockém a Lvovském výběžku.
3. **Vojska neměla připraveny obranné pozice a na obranu se ani nepřipravovala.**
4. K hranicím se přesunoval druhý a třetí strategický sled s cílem rozvíjet úspěch v hloubce.
5. Poměr sil byl výrazně v sovětský prospěch, pro Němce hrálo strategické překvapení.
6. Sovětská armáda díky předchozím válkám měla bojové zkušenosti a na válku se intenzivně připravovala. Jistý kvalitativní rozdíl v personálu ve prospěch Německa byl jenom v letectvu.
7. **Sovětská porážka je dána nenadálostí německého úderu po křídlech hlavních sovětských formací, které vedlo k obrovským obklíčením.**
8. **Žádná armáda světa by si v podobné situaci nevedla diametrálně lépe.**
9. Kdyby Hitler útok ještě o dva týdny odložil a sovětská armáda zaútočila první, byl by výsledek obdobný, jenom obrácený.
10. **Stalin utrpěl největší porážku v dějinách, ale Hitler prohrál válku už na podzim 1941, protože plán bleskové války ztroskotal a Německo nebylo připraveno vést válku na třech frontách.**
11. Plán operace Barbarossa vytvářela banda nevzdělaných a mentálně omezených idiotů, která si vůbec neuměla představit měřítko války proti SSSR.

Zhroucení sovětské morálky: poměr sil

Mark Solonin – Prostá příčina velké katastrofy. In Košelev a. A. (2008): Velká vlastenecká katastrofa. Tragédie roku 1941. Brno: Jota a Vymývání mozků. Zfalšované dějiny sovětsko-německé války. Praha: Naše vojsko, 2011.

V roce 1939 – přípravy na válku všech rozhodujících mocností. Německo mělo v přípravách na válku zpoždění za SSSR.

Dějiny daly SSSR dostatek času a Stalin jej využil k vybudování největší válečné mašinérie své doby.

Stalin již od poloviny třicátých let odmítal každou myšlenku, která jednoznačně nesměřovala k přípravám na Velkou válku.

Velká převaha sil na straně SSSR + vyšší mobilizační potenciál.

Rudá armáda měla v červnu 1941 k dispozici 61 tankových divizí a 31 motorizovaných divizí.

Ale tato motorizovaná divize měla organizační strukturu (dva motorizované pluky, jeden tankový pluk), která se podobala jako vejce vejci německé tankové divizi, přičemž v tabulkovém počtu tanků ji převyšovala.

Fakticky měla Rudá armáda, nahlížena německou optikou, k dispozici celých 92 tankových divizí.

V prostoru od západních hranic až po Leningrad a Moskva: 40 tankových divizí a 20 motorizovaných divizí, v nichž bylo k dispozici 12 400 bojeschopných tanků, a to bez započítání malých tančíků.

1500 zcela nových středních a těžkých tanků T-34 a KV.

V sestavě čtyř frontů (Severního, Severozápadního, Západního a Jihozápadního) se mělo rozvinout 120 střeleckých divizí. Další 35 střeleckých divizí bylo začleněno do sestavy pěti armád zálohy hlavního velení, rozmístěných od státní hranice až po linii Brjansk - Ržev.

Celkem sovětských 155 střeleckých divizí stálo proti údajným německým 94 pěším divizím –měl se bát Hitler.

Zhroucení sovětské morálky: poměr sil a ztrát

Terén hrál pro obránce – bažiny, lesy plus toky velkých řek! – Dněpr!! Velká překážka i pro dnešní armády. Opevněné rajony Molotovovy linie!

Stalin neměl důvod se v červnu 1941 bát. Poměr sil, geografie i průběh války v Evropě hrály v jeho prospěch.

Proto se nebál varování, proto nevyhlásil mobilizaci (RA se už dávno rozvíjela) a nenařídil přesunout vojska k hranicím (už tam byla).

Přesto úkol Wehrmachtu dle plánu Barbarossa byl splněn už v polovině července 1941 – jádro sovětských sil bylo obklíčeno!

Obrovské ztráty živé síly i techniky na straně SSSR.

Do září roku 1941 – 15 000 tanků, 66 000 děl, 2 mil zajatců, 0,7-0,8 mil mrtvých u SSSR

Co to stálo Německo – 42 000 raněných, 13 869 mrtvých, 5010 nezvěstných!!!

Co v Polsku za stejnou dobu: 14 000 mrtvých a 30 000 raněných!

Co ve Francii za stejnou dobu: 45 000 mrtvých a 111 000 raněných!

Stalin žádném případě nepředpokládal, že tisíce tanků a letadel, desetitisíce děl a minometů, miliony pušek zůstanou opuštěny v příkopech cest a jimi vyzbrojení rudoarmějci se stanou tlupou utíkajících dezertérů.

Pochopil za 7 dní!!

Zhroucení sovětské morálky: reakce Stalina I.

Mark Solonin – bezprecedentní v moderních válkách! Obrana je vždy snazší než útok! **Přesto ztráty 12-20:1 v neprospěch obránce! Německo nelámalo urputný odpor!!!**

Za celý rok 1941 ztratil SSSR podle Solonina nejméně 8,5 mil vojáků???, z toho 6,4 mil nezvěstní!
Zajatci, zběhové a skuteční nezvěstní! 940 000 vojáků RA bylo do služby povoláno opakovaně – tedy poté, co jednou zběhli!!!

Počet zběhů odhaduje Solonin na 1,5 mil lidí!

28-29.6. 1941 – Stalin na dva dny v ústraní – přemýšlel – přišel na to, co se děje!

RA se rozložila! **Banda ozbrojených dezertérů!**

Formování národních jednotek ve W – 90 východních praporů z vojáků RA – 1941! 800 000 vojáků RA sloužilo ve W!

Přijaty represivní rozkazy Stalina – 270/1941 z 16. 8. 1941 **O případech zbabělosti, vzdávání se do zajetí a o předcházení těmto jevům.**

„Velitele a politické pracovníky, kteří se v průběhu boje zbaví svých hodnostních distinkcí a dezertují do týlu nebo se vzdají do nepřátelského zajetí, považovat za opovrženíhodné dezertéry, jejichž rodiny je třeba uvěznit jako příbuzné zločinců, kteří porušili přísahu a zradili svoji Vlast. Přikazují všem vyšším velitelům a politickým pracovníkům, aby na místě stříleli podobné dezertéry z řad velitelského sboru... Přikazují každému vojákovvi, bez ohledu na jeho služební postavení, vyžadovat na svých nadřízených, aby se jeho jednotka, pokud se dostane do obklíčení, bránila do posledního dechu, aby se snažila o probití ke svým. Pokud by se objevil nadřízený nebo i celá skupina vojáků, kteří se místo odporu do posledních sil snaží přejít k nepříteli nebo vzdát do zajetí - musí být zničena všemi prostředky včetně leteckého bombardování, přičemž rodiny vojáků, které se vzdají do zajetí, budou zbaveny státních přídělů a pomoci...”

Zhroucení sovětské morálky: reakce Stalina II.

Generál Tichonov posílal hlášení zplnomocněnci Hlavního stanu hlavního velení generálu Gorodovikovovi,

“Výsledky šetření vojenských operací na rižskopsovském a ostrovsko-pskovském směru”.

“Nehledě na prvotní příčiny (podtrženo autorem) ústupu vojsk Severozápadního frontu je třeba jednoznačně konstatovat následující nedostatky, které stále v jednotkách přetrvávají...”

“Velitelé ani vojáci nejsou vytrvalí v obraně... Bylo možné pozorovat velké množství případů samovolného ústupu bez rozkazu nadřízeného, bez přímého nepřátelského útoku, pouze v případě ostřelování obranných pozic tanky, děly nebo minomety... Dělostřelectvu chybí vytrvalost, vzdává se často svých palebných pozic, nedokáže využít svých palebných možností... Obsluhám protitankových kanónů také chybí vytrvalost, v panice opouštějí své pozice se zbraněmi i bez nich, díky čemuž nepřátelské tanky ovládají bojiště... Pěchota je naší slabinou, nemá vůbec útočného ducha... Část velitelského sboru, zvláště pak od velitelů čet po velitele praporů, neprojevuje statečnost v bojových akcích, ustupuje z bojiště bez rozkazů nadřízených a strhuje s sebou celé jednotky. Navíc, mezi vyššími veliteli se projevuje zjevný úpadek kázně a zbabělost... Týly, plukovními počínaje, pracují špatně, nezásobují vojska, ale jejich vojáci jsou hlavními zdroji panikařských zpráv a všemožných fám...”

Solonin – hlavní příčinou porážky roku 1941 je zhroucení sovětské morálky – rudá armáda vzor 1941 se stala bandou ozbrojených dezertérů.

Souhlasí s tezí, že SSSR se připravoval napadnout Německo ale útočná dislokace sovětských sil a první německý úder nebyly hlavní příčinou katastrofy léta 1941!

Příčinou bylo zhroucení sovětské morálky!

Sovětská ZP za druhé světové války – celkové zhodnocení

Na celkové zhodnocení role SSSR ve druhé světové válce je brzo i 60. let po ukončení konfliktu.

SSSR jako jediný v zásadě nezpřístupnil archivní fondy (s výjimkou pootevření v první polovině 90. let), jako jediná země konfliktu.

Nejasnosti:

1. Proč Stalin ve 30. letech podporoval všeobecné odzbrojení a zároveň bezprecedentně militarizoval SSSR?
2. Jakou hru hrál kolem Mnichova? Šlo o vyvolání války za účelem vpádu do Polska pod záminkou pomoci ČSR po předpokládaném polském vystoupení proti ČSR?
3. Jaké záměry měl s paktem s Hitlerem? Chystal se ho vůbec přepadnout a když ano, tak kdy 1941 nebo 1942?
4. Jako to že RA utrpěla v roce 1941 proti 2-3 slabšímu ale zkušenějšímu protivníkovi takový debakl, který lze považovat za největší porážku v dějinách lidstva.

Na diplomatické frontě nakonec SSSR vyhrál – jako jediná mocnost vzešel z války posílen a Západ uznal jeho zisky z válek, jež vyplynuly z paktu M-R.

Literatura

Mark Solonin. Vymývání mozků. Zfalšované dějiny sovětsko-německé války. Praha: Naše vojsko. 2011.

Viktor Suvorov. Všechno bylo jinak. Praha: Naše vojsko. 1995.